

İslam mimarisinin Kahire'deki eşsiz örneği: Tolunogulları Cami

Caminin kuzeybatı köşesinde kendisinden ayrı olarak inşa edilmiş minarenin silindir olan şekli, onu Kahire'nin diğer minarelerinden farklı kılıyor.

Yayın Tarihi : 11 Ocak 2019 Cuma (oluşturma : 2/21/2019)

54-292 yılları arasında Mısır'ı yöneten Tolunoğulları Devleti'nin kurucusu Tolunoğlu Ahmed, Yeşkur Dağı'nın kayalık bölgesinde durup, Mukattam Dağı'nın eteklerinden batıya, Yeşkur Dağı'na uzanan alanda bulunan devletin başkenti el-Katai'de inşa ettirmek istediği camiyi tarif ederken, "Mısır batsa da yansa da geriye kalacak bir cami yaptırmak istiyorum..." ifadelerini kullandı. Çevresinde bulunanlar ise ona, "O halde ateşe dayanıklı alçı, kil ve pişmiş kerpiçten yaptır ve mermer sütunlar kullanma. Çünkü mermer ateşe dayanıksızdır" şeklinde karşılık verdiler.

Mısırlı tarihçi Makrizi'nin "El-Muvaiz ve'l İtibar bi Zikri'l Hutat ve'l Asar" adlı kitabında aktardığı bu sahnenin ardından cami, hicri 263 (miladi 877) yılına kadar planlara uygun olarak inşa edildi. Tolunoğlu Ahmed adını taşıyan cami, Amr bin el-As Cami ve El-Ezher Cami'nden sonra Mısır'daki üçüncü cami oldu.

Turistleri bölgeye çekiyor

Cami hiçbir değişikliğe uğramadan günümüze ulaşmayı başarırken Mısır'daki en büyük cami olma özelliğini taşıyor. Yaklaşık 6 buçuk dönümlük bir alan üzerinde bulunan cami, aynı zamanda ülkedeki en önemli ve en eski İslam miraslarından biri olarak sınıflandırılıyor. İslam mimarisinin eşsiz bir örneği olan cami, turistleri ve ziyaretçileri bölgeye çekiyor.

Mısır'ın en eski minaresi olması, bu İslami ve arkeolojik sit alanını önemli bir cazibe merkezi haline getiriyor. Bazı camilerin minaresine çıkılamaz. Fakat Tolunoğlu Ahmed Cami'nin minaresine çıkmak ve buradaki manzaranın tadını çıkarmak mümkün. Minareye dışındaki merdivenlerden çıkılıyor. Yaklaşık 40 metre yüksekindeki minareye çıkıldığında, Mısır'ın eski başkentinden Kahire'nin evleri, camileri ve tarihi miraslarıyla dolu geniş bir bölgesini gözler önüne seren birçok açıyı size sunuyor.

Farklı tarzı

Caminin kuzeybatı köşesinde kendisinden ayrı olarak inşa edilmiş minarenin silindir olan şekli, onu Kahire'nin diğer minarelerinden farklı kılıyor.

Minarenin bu silindir yapısının arkasında, tarih kaynaklarında yer alan bir hikaye bulunuyor. Tolunoğlu Ahmed bir gün bazı devlet adamlarıyla otururken el-Katai şehrinde inşa etmeyi planladığı yeni cami hakkında konuşuyordu. Bir sessizlik oldu. Tolunoğlu parmağına doladığı bir bez parçasını

çıkardığında onun silindir şeklindeki hali, bu şekilde bir minare yapılması fikrini aklına getirdi. Etrafındakilere aklına gelen fikri bir kâğıtla anlatan Tolunoğlu Ahmed, silindir şeklinde bir minare yapılmasını istedi.

Ancak Mısırlı yazar Cemal el-Gaytani, "Melamihi'l Kahire fi Elfi Sene" adlı kitabında hikâyeye ilgili şunları söylüyor:

"Bu hikâye, Kahire'nin en eski minaresi olan Tolunoğlu Cami'nin minaresinin bu garip şeklini açıklayıcı olabilir. Ancak bu yorumu yapmadan önce, Tolunoğlu Ahmed'in, Mısır'a gelmeden önce Irak'ın Samarra kentinde yaşadığını belirtmekte fayda var. Tolunoğlu Ahmed tarafından camiden bağımsız olarak kuzeye yaptırılan minare tıpkı Samarra Cami'nin minaresi gibi camiden ayrıdır. Ancak Tolunoğlu'nun minaresi gibi, iki yönlü asma bir köprü ile camiye bağlantıları yoktur. Benzerlikler burada bitmiyor. Her ikisi de silindir olan minareler, dışarıdan yaklaşık 90 santimetre genişliğindeki merdiven basamaklarıyla dairesel olarak çevrilidir. Bu nedenle Tolunoğlu Ahmed Cami'nin minaresi ile Samarra Cami'nin minaresi arasında benzerlikler bulunuyor. Her iki minareyi de ziyaret ettim. Minarelerin özellikle dışarıdan çevreleyen merdivenlerle zirveye ulaşılmasının sağlaması noktasında benzerlikleri olduğundan şüphe yok. Tek fark Tolunoğlu Ahmed Cami'nin merdiven kenarlarında kısa bir yükselti olması."

Turistlere yönelik gezi turlarında listenin başlarında olan Tolunoğlu Ahmed Cami, haftanın her günü, ücretsiz olarak ziyaret edilebiliyor.

[Bu dökümanı orjinal adreste göster](#)

İslam mimarisinin Kahire'deki eşsiz örneği: Tolunoğulları Cami